

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж2 226/21
4.6.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Снежане Живковић, председника већа, Милице Аксентијевић и Зорана Хаџића, чланова већа, у парници тужиле АА (раније АА1) из ..., ..., чији је пуномоћник Весна Голубовић, адвокат из Београда, Шавничка 23/24, против туженог ББ из ..., ..., чији је пуномоћник Драган Крајиновић, адвокат из Београда, Господар Јованова 42а, ради развода брака, поверавања мал. деце, уређења личних односа и издржавања, по тужби и противтужби, одлучујући о жалбама тужиле и туженог изјављеним против пресуде Трећег основног суда у Београду П2 2210/14 од 23.1.2020. године, у седници већа одржаној дана 4.6.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПОТВРЂУЈЕ се пресуда Трећег основног суда у Београду П2 2210/14 од 23.1.2020. године у ставовима другом, четвртном и петом изреке, и у том делу се жалба туженог ОДБИЈА као неоснована.

УКИДА СЕ пресуда Трећег основног суда у Београду П2 2210/14 од 23.1.2020. године у ставовима трећем и шестом изреке и предмет у том делу ВРАЋА истом првостепеном суду, на поновно суђење.

Образложење

Првостепеном пресудом, ставом првим изреке, разведен је брак парничних странака, закључен 21.05.2006. године у Београду. Ставом другим изреке, мал. деца парничних странака ВВ рођен године и ГГ, рођена ... године, поверена су мајци на самостално вршење родитељског права. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да, на име свог доприноса за издржавање мал.деце, плаћа месечно износ од по 20.000,00 динара, укупно 40.000,00 динара, сваког 1. до 10. у месецу за текући месец почев од

28.12.2017. године, па убудуће, све док за то буду испуњени законски услови или док се одлука не промени, с тим што ће доспеле, а неисплаћене износе исплатити најкасније у року од 15 дана од пријема преписа пресуде, а одбијен је захтев у делу да тужени доприноси издржавању мал. деце од дана подношења тужбе до 28.12.2017. године. Ставом четвртим изреке, уређен је начин одржавања личних односа мал. деце са оцем, тако што ће отац преузимати и враћати мал. децу испред куће где живе са мајком у ..., и то: сваког другог викенда почев од суботе од 10 часова до недеље у 19 часова; сваке среде у недељи у трајању од 3 сата у зависности од школских обавеза деце; сваког другог државног и верског празника у складу са Законом о државним и другим празницима, с тим што се празници ротирају сваке године; сваке друге године за дан крсне славе оца; сваки други рођендан деце и у континуитету 10 дана током месеца јула и 10 дана током августа и 7 дана у току зимског распуста. Ставом петим изреке, одбијен је противтужбени захтев туженог којим је тражио да се мал. деца парничних странака повере оцу на самостално вршење родитељског права, да се уреди модел виђања мал.деце са мајком, као и да се обавезе тужиља да на име доприноса за издржавање мал. деце плаћа месечно износ од по 20.000,00 динара, укупно 40.000,00 динара, као неоснован. Ставом шестим изреке одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Против првостепене пресуде тужиља и тужени су благовремено изјавили жалбе, из свих разлога предвиђених чланом 373. став 1. Закона о парничном поступку. Тужиља побија пресуду у делу става трећег изреке којим је одбијен захтев да се обавезе тужени да доприноси издржавању малолетне деце од дана подношења тужбе, а тужени у ставовима другом, трећем, четвртном и петом изреке. Жалбене разлоге су образложили и жалбене предлоге изнели.

Тужиља је одговорила на жалбу туженог.

Испитујући првостепену пресуду, у смислу одредаба члана 386. Закона о парничном поступку - ЗПП ("Службени гласник РС", бр.72/11, 49/13-одлука Уставног суда 74/13-одлука Уставног суда, 55/14, 87/18 и 18/20), у вези са чланом 202. Породичног закона -ПЗ, Апелациони суд у Београду је оценио да је жалба тужиље основана, а жалба туженог делимично основана, и то у делу којим се побија одлука о издржавању, док је у преосталом делу неоснована.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка прописане чланом 374. став 2. тачке 1, 2, 3, 5, 7. и 9. ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности, због којих би се побијана одлука морала укинути. Супротно наводима жалби парничних странака, првостепени суд није учинио ни битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, јер изрека пресуде не противречи разлозима датим о свим битним чињеницама, који су јасни и непротивречни, а о битним чињеницама не постоји противречност ни између онога што се у разлозима пресуде наводи о садржини изведених доказа и самих тих доказа, па пресуда нема недостатака због којих се не може испитати.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су закључиле брак ... године, у коме су добили двоје деце, сина мал. ВВ (рођеног ... године) и кћерку мал. ГГ

(рођену ... године), а заједница живота странака је престала у априлу 2015. године. Тужилца са заједничком мал. децом живи у ... од 2017. године, где је засновала ванбрачну заједницу у којој је рођено мал. дете, а тужени живи у ... Тужилца се без сагласности туженог са малолетном децом преселила у ..., а тужени се противио промени школе коју су деца похађала (допис ОШ "ДД" од 12.9.2017. године) и с тим у вези је поднео кривичну пријаву 20.9.2017. године против директора и секретара ОШ "ББ" у ..., као и против тужилце због извршења кривичног дела одузимање малолетног лица из члана 191. КЗ РС и кривичног дела насиље у породици члан 194. став 1 КЗ РС. Поред тога, против тужилце је 23.9.2016. године поднета и кривична пријава због извршења кривичног дела одузимање малолетног лица из члана 191. КЗ РС, а оштећени су ББ и мал. ВВ.

На основу налаза и мишљења Комисије вештака проф. др Анете Лакић и специјалисте медицинске психологије др Мирјане Зебић од 02.03.2016. године о околности родитељских капацитета парничних странака за вршење родитељског права, коме деца треба да се повере на вршење родитељског права и предлагања модела виђања деце са родитељем коме нису поверена, као и изказа чланова Комисије датих на рочишту дана 30.03.2016. године, у којима су се изјасниле и на примедбе тужилце на налаз и мишљење које је сачинио прим. др Зоран Ђурић, утврђено је да су оба родитеља подобна за вршење родитељског права и испољавају мотивисаност за родитељство, као и капацитет да препознају потребе малолетне деце, али у циљу обезбеђивања најбољих интереса предложено је да се мал. ГГ повери мајци на самостално вршење родитељског права, а да се мал. ВВ повери оцу на самостално вршење родитељског права. На основу допунског мишљења вештака проф. др Анете Лакић, датог на захтев туженог о околности процене интереса малолетне деце у новонасталој ситуацији, услед битно промењених околности када је мајка самовољно преселила децу у нову средину и онемогућила им контакт са оцем и његовом родбином, утврђено је да је судски вештак била става да је неопходно враћање деце у место њиховог сталног боравка где су одрасли, где су похађали школу и имају своје другове и организационе активности, те је предложено да се хитно донесе привремена мера којом се регулише старатељство над малолетном децом, док се не обави вештачење Судско-психијатријског одбора у Новом Саду. Другим допунским мишљењем од 06.11.2017. године, достављеним на предлог туженог, судски вештак проф. др Анета Лакић је потврдила да је стручно мишљење дато с обзиром на новонасталу ситуацију у најбољем интересу деце која два месеца нису видела оца, те је предложено да суд хитно одреди привремену меру којом се регулише старатељство над малолетном децом и модел виђања тако да се малолетна деца повере оцу, а да се одреди модел виђања деце са мајком у просторијама Градског центра за социјални рад. Према стручном мишљењу психолога Сунчице Стаменковић од 11.10.2017. године и допунском мишљењу од 15.11.2017. године, у најбољем интересу малолетне деце је да се регулише њихов статус и да би најповољније било враћање малолетне деце у претходно познато окружење, те да малолетну децу треба поверити оцу на самостално вршење родитељског права и одредити модел виђања са мајком у контролисаним условима. Према извештају и мишљењу психолога Центра за едукацију и развој личности "Кругови" од 15.1.2018. године, у најбољем интересу мал. деце је да се што хитније регулише старатељство над децом и модел виђања на тај начин да се мал. деца повере оцу, да се врате у познату средину до окончања новог вештачења, а да се виђање са мајком одвија два викенда месечно и један дан у у

седмици у трајању од 3 сата.

Из налаза и мишљења Градског центра за социјални рад - Одељење Нови Београд од 15.9.2015. године, утврђено је да је након спроведеног дијагностичког поступка орган старатељства предложио да се малолетна деца повере мајци на самостално вршење родитељског права и уреди модел виђања деце са оцем. Из извештаја истог органа старатељства од 05.10.2017. године, 17.11.2017. године и 15.12.2017. године, утврђено је да је орган старатељства предложио, јер је у интересу малолетне деце, да се донесе привремена мера којом би се деца поверила мајци на самостално вршење родитељског права, чиме би се обезбедила стабилност функционисања деце у новој средини, односно у ..., где су се деца преселила са мајком у августу 2017. године, а где су адаптирана и прихваћена, те да би свако ново измештање довело до дестабилизације, као и да се одреди прецизан модел виђања деце са оцем, јер између родитеља не постоји никаква комуникација нити сарадња. Из налаза и стручног мишљења Центра за социјални рад општине ... од 23.10.2017. године, утврђено је да је тај орган старатељства предложио да се деца повере мајци, а да се контакти мал. деце и оца одвијају сваког другог викенда, сваке среде у трајању од три часа, с тим да се не омета образовни процес деце, сваки други верски и државни празник, крсна слава родитеља, део зимског распуста у трајању од 7 дана и за време летњег распуста у трајању од 20 дана. Из извештаја истог органа старатељства од 18.9.2019. године, утврђено је да је мајка подобан родитељ, да се на адекватан начин стара о мал. деци, те да има пуну подршку ванбрачног партнера. Из коначног извештаја истог органа старатељства од 8.11.2019. године, који је синтетизован са извештајем Градског центра за социјални рад-Одељење ... (центра који је надлежан за туженог), утврђено је да је на основу спроведеног стручног рада органа старатељства са родитељским паром и њиховом малолетном децом, при чему је изјавама деце дат посебан значај, мишљење органа старатељства да треба уважити мишљење и жељу мал. деце да и даље живе са мајком у ..., односно да мајка самостално врши родитељско право, те да је у интересу деце да се модел виђања регулисан привременом мером прошири на сваку среду у месецу, а према извештају ГЦСР- Одељење, који је достављен у прилогу, нису уочени угрожавајући фактори везани за обављање родитељске дужности оца и адекватан боравак мал. деце у домаћинству оца, узимајући у обзир да је присутна мотивација оца за проширење модела виђања. Предложено је да се модел виђања уреди и у ширем облику и то сваки други викенд од петка до недеље, као и преко радне недеље.

Тужени је пресудом Основног суда у Руми К 280/18 од 21.9.2018. године оглашен кривим због извршења два кривична дела недавање издржавања из члана 195. став 1. КЗ РС, утврђена му је казна затвора у трајању од 4 месеца за свако кривично дело и изречена условна осуда, те му је утврђена јединствена казна затвора у трајању од 7 месеци, и истовремено одређено да се казна затвора неће извршити уколико окривљени у року од 2 године не изврши ново кривично дело. Такође је обавезан да на име имовинскоправног захтева исплати доспеле обавезе издржавања у укупном износу од 121.500,00 динара. Пресудом Основног суда у Руми П2 282/17 од 6.12.2018. године, усвојен је тужбени захтев тужиље, па је забрањено туженом ББ да се приближава тужиљи, те му је забрањено да приступа у простор становања тужиље и места где ради тужиља на удаљености од 50 метара и одређено да ће привремена мера трајати годину

дана.

Мал. деца актуелно живе у домаћинству са мајком у ..., у кући бабе и деде по мајци, за коју се не плаћа закупнина, а да трошкове становања носе мајка и њен ванбрачни супруг. Мајка је стара 40 година, радно способна, налази се на породилском одсуству и остварује месечну зараду у износу од 78.000,00 динара. Не остварује додатне приходе, није у могућности да се додатно радно ангажује и не поседује непокретности у својини. Живи у ванбрачној заједници, а њен ванбрачни супруг остварује зараду у износу од око 50.000,00 динара. Тужиља има законску обавезу издржавања још једног мал. детета које је рођено 2018. године, у месечном износу од око 20.000,00 динара. Тужени је стар 41 годину, раније је остваривао месечну зараду у износу око 2.500,00-4.000,00 евра, а актуелно у износу од око 35.000,00 динара месечно, обављајући послове директора у фирми "ЕЕ". Тужени нема обавезу законског издржавања других лица и не поседује непокретности у својини. Живи у изнајмљеном стану и има финансијску помоћ чланова породице. Потребе мал. ГГ за исхрану, џепарац, тренинг одбојке, превоз до школе, тренинга и музичке школе, као и мобилни телефон износе укупно 20.500,00 динара месечно, што са периодичним издацима (за козметику, фризера, суплементе током јесењих и зимских месеци, лекове, одећу и обућу, уџбенике, ранац и школски прибор, културне догађаје, позоришне представе и филмске пројекције, рођендан, екскурзије, дечије рођендане, повремене излете, кратка путовања), укупно износи 40.000,00 динара месечно. Потребе мал. ВВ износе 20.000,00 динара месечно (за исхрану, џепарац, тренинг кик бокса, превоз до школе, тренинга и довођење кући, шишање), што заједно са периодичним издацима (за козметику, суплементе, лекове, одећу и обућу, ранац, школски прибор и уџбенике, спорадичне потребе, културне догађаје, рођендан, екскурзије, повремена кратка путовања) укупно износи око 40.000,00 динара месечно. Трошкови становања (закуп стана се не плаћа) месечно износе око 25.000,00 динара, што по члану домаћинства износи 5.000,00 динара, а висину тих трошкова суд није могао прецизно да утврди, с обзиром на то да их плаћају тужиља и њен ванбрачни партнер, али ти трошкови неминовно постоје. Првостепени суд је утврдио да се потребе мал. деце могу задовољити износима од око 42.000,00-45.000,00 динара месечно, те да је незнатна разлика у висини трошкова деце. Минимална сума коју утврђује министарство надлежно за породичну заштиту у време доношења првостепене пресуде износила је око 26.600,00 динара.

Наведено чињенично стање првостепени суд је утврдио на основу изведених писмених доказа и из исказа тужиље и туженог саслушаних као парничних странака, којима је поверовао у деловима исказа о чињеницама које међу странкама нису спорне. Потребе мал. деце суд је утврдио из поднеска тужиље од 12.11.2019. године и из исказа тужиље, саслушане као парничне странке.

Све битне чињенице за одлучивање о захтевима странака за поверавање малолетне деце на самостално вршење родитељског права и уређење одржавања личних односа деце са оцем, првостепени суд је поуздано и потпуно утврдио на основу изведених доказа, које је правилно ценио применом одредбе члана 8. ЗПП. Наводима жалбе туженог правилност утврђеног чињеничног стања у том делу се не доводи у сумњу, а докази које је тужени приложио уз жалбу, копију записника о саслушању тужиље као окривљене и наредбу о одлагању кривичног гоњења, представљају нове

доказе, који се према одредби члана 372. став 1. ЗПП не могу прилагати, осим ако подносилац жалбе учини вероватним да без своје кривице није могао да их приложи до закључења главне расправе, што тужени у конкретном случају није учинио.

Полазећи од поуздано и потпуно и правилно утврђеног чињеничног стања у том делу, првостепени суд је правилно одлучио, руководећи се најбољим интересима мал. деце у складу са својом дужношћу прописаном одредбама чланова 6. и 266. став 1, на основу члана 272. ПЗ, када је ставом другим изреке побијане пресуде малолетну децу странака поверио тужиљи на самостално вршење родитељског права у смислу члана 77. став 3. истог закона и ставом трећим изреке уредио начин одржавања односа мал. деце са туженим на наведени начин, на основу чланова 6. и 61. ПЗ и члана 3. Конвенције о правима детета, а такође и када је ставом петим изреке одбио захтев туженог да се мал. деца повере њему на самостално вршење родитељског права, да се уреди модел виђања мал. деце са тужиљом и да се обавезе тужиља да на име доприноса за издржавање мал. деце плаћа месечно износ од по 20.000,00 динара, укупно 40.000,00 динара, као неоснован. За своју одлуку у овом делу првостепени суд је дао јасне и довољне разлоге, које као правилне прихвата и другостепени суд.

Неосновано се жалбом туженог оспорава одлука првостепеног суда којом је малолетну децу поверио на самостално вршење родитељског права мајци, указујући да је суд неправилно прихватио искључиво налаз и мишљење Центра за социјални рад општине ..., сматрајући да тај орган старатељства нема довољно стручног капацитета и да није пратио породицу од самог почетка, као и да није могао да да синтетизован извештај, јер ГЦСР - одељење ... није имало непосредан увид у однос оца и малолетне деце. Ово из разлога што је првостепени суд одлуку о поверавању малолетне деце на самостално вршење родитељског права мајци донео прихватајући мишљења органа старатељства, које је затражио сагласно одредби члана 270. ПЗ, и оценио као стручне, јасне и дате у најбољем интересу мал. деце, па је, и по мишљењу другостепеног суда, правилно прихватио и налаз и мишљење ЦСР општине ... синтетизован са ГЦСР – одељење ..., који је надлежан за туженог. Наиме, код чињенице да су оба родитеља подобна за вршење родитељског права, што је утврђено и из налаза и мишљења Комисије вештака од 02.03.2016. године, а такође, ни код једног од три органа старатељства се није појавила сумња о родитељским способностима било ког родитеља, правилно је првостепени суд оценио да је у најбољем интересу мал. деце да наставе да живе у средини у којој су адаптирана и где похађају школу, јер би додатно измештање деце довело до дестабилизације у њиховом животу, којој су због поремећених партнерских односа родитеља већ била изложена, па је, посебно уважавајући мишљења и жеље мал. деце да и даље живе са мајком у ..., правилно одлучио да мајка, која је и до сада имала примарну улогу у задовољавању њихових емоционалних и развојних потреба, самостално врши родитељско право, као родитељ који ће знати да на најбољи начин препозна и задовољи потребе мал. деце и да ће се о њима старати на начин који ће допринети њиховом правилном и несметаном психофизичком и емотивном развоју, и који има капацитет да им обезбеди стабилно окружење за раст и развој, те да убудуће на квалитетан начин задовољава њихове најбоље интересе.

Наводима жалбе туженог неосновано се указује да је првостепени суд нетачно

навео да је орган старатељства имао непосредан увид у однос оца и малолетне деце, с обзиром на то да је суд у пресуди навео да су органи старатељства имали непосредан увид у породичне односе парничних странака, а у налазу и мишљењу ГЦСР – одељење ... од 31.10.2019. године наведено је да из организационих разлога орган старатељства није у могућности да обави разговор са малолетном децом која се у ... налазе викендом, те да је усмено договорено са водитељем случаја ЦСР ... да се разговор обави у том центру, док је налаз о одржавању личних односа оца са децом дат на основу разговора обављеног са оцем. Стога, како малолетна деца у ... бораве са туженим у дане када орган старатељства не ради, а тужени није приговорио датом налазу органа старатељства у погледу његовог односа са малолетном децом, то наводи жалбе туженог којима указује да је изостала директна опсервација животних услова и односа између оца и деце, у конкретном случају, није од утицаја на доношење другачије одлуке о жалби.

Наводима жалбе туженог да је првостепени суд занемарио мишљења члана Комисије др Анете Лакић и психолога Центра за едукацију и развој личности “Кругови”, према којима малолетну децу треба поверити оцу, те да није образложио зашто не прихвата њихова мишљења, по мишљењу другостепеног суда, не доводи се у сумњу правилност побијане одлуке. Ово из разлога што су наведена мишљења дата знатно пре него што су се мал. деца са мајком преселила у ... и адаптирала на нову средину, на школу и социјално окружење, па је, и по мишљењу другостепеног суда, суд правилно прихватио налаз и мишљење органа старатељства, и оценио да је у најбољем интересу мал. деце да буду поверена мајци на самостално вршење родитељског права, уважавајући мишљења и жеље мал. деце, а имајући у виду и да мишљење органа старатељства у погледу оцене родитељске компетенције оба родитеља није у супротности са налазом и мишљењем Комисије вештака чији је члан др Анета Лакић.

Исто тако, на доношење другачије одлуке о жалби нису од утицаја ни наводи жалбе туженог да првостепени суд занемарује чињеницу да је мајка у тренутку када су судски вештаци давали налазе да децу треба поверити оцу, управо због тога извршила сепарацију деце од оца и са децом отишла у ..., што је, по мишљењу туженог, суд требало да цени као елемент за неподобност за самостално вршење родитељског права, као и основ за лишење родитељског права. Ово имајући у виду да је суд приликом одлучивања о поверавању малолетне деце ценио њихове најбоље интересе, имајући у виду протек времена од пресељења у ... и њихову адаптираност и целокупно функционисање у тој средини, као и подобност мајке да врши родитељско право и мишљења и жеље мал. деце, а поводом пресељења мајке са децом без сагласности оца покренуто је више кривичних поступака. Стога, и по мишљењу другостепеног суда, чињеница да се тужилца са децом преселила у ..., у конкретном случају, није од утицаја на одлуку о њеном самосталном вршењу родитељског права.

Неосновано се наводима жалбе туженог указује да суд није могао да одбије предлог туженог за извођење доказа медицинским вештачењем, с обзиром на то да је налаз ЦСР супротан налазу и мишљењу вештака. Ово из разлога што је, и по мишљењу другостепеног суда, првостепени суд правилно одлучио када је одбио предлог туженог за извођење доказа новим вештачењем Судскопсихијатријског одбора Медицинског факултета у Београду о околности родитељске подобности оба родитеља за вршење

родитељског права, сматрајући да је тај доказ сувишан и да би његово извођење водило одуговлачењу поступка. Наиме, према одредби члана 229. став 2. ЗПП, суд одлучује који ће се докази извести ради утврђивања битних чињеница и овлашћен је да одбије извођење предложених доказа које не сматра важним за одлуку и да у решењу назначи разлог одбијања (члан 315. став 2. ЗПП), а према одредби члана 319. став 1. истог закона, суд главну расправу закључује када сматра да је предмет расправљен тако да се може донети одлука. По мишљењу другостепеног суда, првостепени суд је правилно применио наведене одредбе када је одбио извођење предложеног доказа и главну расправу закључио, сматрајући да је предмет расправљен и да извођење предложеног доказа не би могло бити од одлучног значаја за доношење другачије одлуке, с обзиром на то да је суд несумњиво утврдио да су оба родитеља подобна за вршење родитељског права, те да у том делу налаз и мишљење вештака није у супротности са мишљењем органа старатељства, па би извођење доказа новим вештачењем о предложеној околности, довело до одуговлачења поступка и проузроковања трошкова, што је у супротности са начелом процесне економије и савесним коришћењем процесних права. Супротно наводима жалбе туженог, чињеница да је раније било одређено извођење доказа новим вештачењем, не спречава суд да уколико оцени да извођење тог доказа није потребно за одлучивање, решење стави ван снаге, а такође, у конкретном случају ни чињеница да је у решењу Вишег суда у Београду од 03.11.2016. године наведено да је потребно да се одреди ново вештачење, није од утицаја, с обзиром на околности које су наступиле након доношења тог решења, као и мишљење органа старатељства које је суд прихватио. Чињеница на коју тужени указује у жалби да се против тужиље води кривични поступак од 2017. године за одузимање мал. деце и да је претходно добила опортунитет за исто то дело, што је, по мишљењу туженог, од утицаја на процену да ли мајка уме да препозна најбољи интерес деце, као и да ли је орган старатељства посветио дужну пажњу у анализи аутентичности намера мајке у погледу виђања деце са оцем, због чега је, по мишљењу туженог, потребно да у овом поступку вештачење обаве вештаци који су психијатри, по мишљењу другостепеног суда, није од утицаја на правилност одлуке првостепеног суда којом је одбио предлог туженог за извођење доказа новим вештачењем. Ово из разлога што у налазу и мишљењу Комисије вештака, као и у налазима и мишљењима ниједног органа старатељства, није наведено било какво понашање мајке које би указивало на потребу извођења доказа вештачењем вештака те специјалности, а на коју не указује ни сама чињеница да су против тужиље вођени кривични поступци.

Стога су неосновани и наводи жалбе туженог којима указује да је првостепени суд неосновано одбио противтужбени захтев туженог јер није извођењем доказа новим вештачењем утврдио подобност родитеља – оца да врши родитељско право, јер је на основу изведених доказа суд правилно утврдио све битне чињенице и правилно одлучио када је ставом петим изреке побијане пресуде противтужбени захтев туженог за поверавање мал. деце њему на самостално вршење родитељског права, уређење личних односа са мајком и обавезивање мајке да доприноси издржавању мал. деце, одбио као неоснован.

Неосновани су наводи жалбе туженог да је првостепени суд у пресуди децидирано навео да је тужени одговарао за кривично дело недавање издржавања, док је само успутно споменуо кривични поступак који је вођен против тужиље, с обзиром

на то да је суд у пресуди навео све поступке који су вођени против парничних странака, па и да су против тужиле поднете две кривичне пријаве због извршења кривичног дела одузимање малолетног лица из члана 191 КЗ РС. Наводи жалбе туженог да суд није правилно цитирао исказе странака у пресуди, указујући само на део исказа тужиле о томе да ли је тужени заинтересован за бригу и старање о деци, који је, по наводима жалбе, изменила након интервенције њеног пуномоћника, а који није био од утицаја на одлуку о вршењу родитељског права, нису ни од утицаја на доношење другачије одлуке о жалби.

Супротно наводима жалбе туженог да је суд требало да одреди дуже и чешће виђање деце са оцем, правилно је првостепени суд уредио начин одржавања личних односа малолетне деце са оцем. Наиме, суд је прихватио модел виђања малолетне деце са оцем који је предложио орган старатељства, правилно оценивши да је у најбољем интересу малолетне деце, према коме је модел виђања одређен привременом мером од 28.12.2017. године проширен за виђање деце са оцем сваке среде у недељи у трајању од 3 сата, у зависности од школских обавеза деце, што је био и предлог малолетне деце, а начин на који је суд одредио одржавање личних односа деце са родитељем који не врши родитељско право може увек бити проширен и унапређен према договору странака. У конкретном случају, начин на који је првостепеном пресудом уредио начин одржавања личних односа малолетне деце и туженог је, и по мишљењу другостепеног суда, у најбољем интересу деце, па се наводима жалбе туженог правилност одлуке не доводи у сумњу.

Наводи жалбе туженог којима указује да је нејасно зашто деца не проводе сваку крсну славу са оцем, нису од утицаја, с обзиром на то да је одржавање личних односа мал. деце са оцем у том делу уређено на исти начин као и решењем којим је одређена привремена мера од 28.12.2017. године, а наиме, за славу и оца и мајке (20. јануар наизменично), из чега произлази да родитељи славе исту крсну славу, па је првостепени суд правилно одлучио када је одредио да малолетна деца сваке друге године крсну славу проводе са оцем.

Приликом одлучивања о основаности жалбе туженог, другостепени суд је ценио и остале наводе жалбе, али како се њима не доводе у сумњу правилност и законитост првостепене пресуде у ставовима другом, четвртном и петом изреке, то је Апелациони суд у Београду, применом одредбе члана 390. ЗПП у вези са чланом 202. ПЗ, у том делу потврдио, као у ставу првом изреке ове пресуде.

Првостепени суд је, ставом трећим изреке побијане пресуде обавезао туженог да на име свог доприноса за издржавање мал. ББ и мал. ГГ плаћа месечно износ од 20.000,00 динара, укупно 40.000,00 динара сваког 01-ог до 10-ог у месецу за текући месец на рачун законске заступнице мал. деце – мајке почев од 28.12.2017. године, па убудуће, с тим што ће доспеле, а неисплаћене износе исплатити најкасније у року од 15 дана од пријема преписа пресуде, а одбио је захтев у делу да тужени доприноси издржавању мал. деце од дана подношења тужбе до 28.12.2017. године.

Оваква одлука се не може прихватити јер је првостепени суд њеним доношењем неправилно применио материјално право, одредбе чланова 154. став 1. и 160. ПЗ, на

чију правилну примену другостепени суд пази и по службеној дужности, што је за последицу имало пропуст суда да чињенично стање правилно и потпуно утврди, а на које недостатке се основано указује и наводима жалби странака.

За правилну примену наведених одредаба у конкретном случају било је неопходно поуздано утврдити и битне чињенице од којих зависи када је настала обавеза туженог да доприноси издржавању мал. деце, као и висину зараде туженог коју је од тада остваривао, које суд није утврдио. Наиме, првостепени суд је утврдио да је фактичка брачна заједница странака престала у пролеће 2015. године, те је закључио да су странке до тада заједнички сносиле трошкове издржавања мал. деце, да је након тога у овом поступку донета привремена мера којом је мал. ВВ поверен оцу на самостално вршење родитељског права, а мал. ГГ мајци, те да је сваки родитељ обавезан да издржава мал. дете које је њему поверено, а да је 28.12.2017. године одређена привремена мера која одговара актуелном стању, односно којом су мал. деца поверена мајци на самостално вршење родитељског права, па је на основу тога закључио да је обавеза туженог да доприноси издржавању мал. деце настала од одређивања привремене мере 28.12.2017. године, а да је захтев за издржавање од подношења тужбе до 28.12.2017. године неоснован. Међутим, првостепени суд је пропустио да утврди и битне чињенице када је тачно престала фактичка брачна заједница парничних странака, као и са којим родитељем су мал. деца живела до одређивања привремене мере решењем од 01.04.2016. године којим је мал. ВВ привремено поверен оцу на вршење родитељског права, а мал. ГГ мајци и родитељи обавезани да издржавају дете које им је поверено, као и да ли је то решење било извршавано до доношења решења од 03.11.2016. године којим је оно укинута, те са ким су мал. деца живела до 28.12.2017. године када је одређена привремена мера којом су деца поверена мајци и ко је сносио трошкове њиховог издржавања, од којих чињеница зависи и од када је настала обавеза туженог да доприноси издржавању мал. деце. Исто тако, не може се сматрати правилно и поуздано утврђеном ни битна чињеница висина зараде туженог, јер је првостепени суд утврдио да је раније његова зарада износила 2.500,00-4.000,00 евра, а да актуелно, према достављеној листи исплате, износи око 35.000,00 динара месечно, али како тужени обавља послове ..., то је суд закључио да то радно место подразумева зараду која је изнад просечне зараде у РС, па је оценио да достављена листа не одговара фактичком стању. Стога, суд није утврдио чињенице до када је тужени остваривао зараду у износу од 2.500,00 до 4.000,00 евра, као и колико износи његова зарада након тога, а од којих чињеница зависи оцена могућности туженог да доприноси издржавању мал. деце у смислу одредбе члана 160. став 3. ПЗ.

Како се због наведених недостатака првостепена пресуда у делу којим је одлучено о издржавању, не може сматрати правилном и законитом, то је Апелациони суд у Београду укинуо у ставу трећем изреке применом одредбе члана 392. став 2. ЗПП у вези са одредбом члана 202. ПЗ, и одлучио као у ставу другом изреке ове пресуде.

У поновном поступку првостепени суд ће поступити у смислу одредабе чланова 398. став 2. и 313. ЗПП и отклонити недостатке на које му је указано овим решењем и расправити сва спорна питања, па с обзиром на до сада изведене доказе и доказе које парничне странке имају право да изнесу до закључења главне расправе, у смислу одредбе члана 314. ЗПП, као и користећи се овлашћењем датим одредбом члана 205.

ЗПП, поуздано утврдити и битне чињенице када је тачно престала фактичка брачна заједница тужиле и туженог и са којим родитељем су мал. деца живела након њеног престанка, да ли је извршавана привремена мера одређена решењем од 01.04.2016. године, са којим родитељем су деца живела након што је привремена мера укинута решењем од 03.11.2016. године до доношења решења од 28.12.2017. године којим је одређена привремена мера и деца поверена на самостално вршење родитељског права мајци, од којих чињеница зависи и од када је тужени дужан да доприноси издржавању малолетне деце, као и чињеницу до када је тужени остваривао зараду у износу од 2.500,00 до 4.000,00 евра, као и колико износи зарада туженог након тога, од чега зависи и оцена могућности туженог као дужника издржавања, у тим периодима да доприноси издржавању мал. деце. Када утврди све битне чињенице, првостепени суд ће правилном применом материјалног права поново одлучити о тужбеном захтеву за издржавање малолетне деце, а за своју одлуку ће дати јасне и довољне разлоге.

Укинута је и одлука о трошковима парничног поступка применом одредбе члана 401. тачка 3. ЗПП, јер зависи од исхода спора.

Председник већа-судија
Снежана Живковић, с.р.

За тачност отправака
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић